

Kdor tega ne veruje, naj blagovoli se k meni potruditi, in pokazal mu bodem na 10—14letnih otrocih resničnost teh trditev; pokazal, da ti otroci nekateri 2 leti, nekateri še le $\frac{3}{4}$ leta prejemavši po tej metodi pevski pouk po 1 uro na teden že lično pojejo „ex notis“, sicer zdaj še le v C-dur-u, kjer se je še le pred kratkim prešlo v notno sestavo, a kmalu sledi polagoma prevod tudi v druge tonske načine.

G. Š-t in sploh vsi gg. pevoučitelji ljudskih šol! omislite si omenjene 3 pripomočke za 30—40 kr. pri Milicu ali pri meni; poskusite to metodo in prepričali se boste v svoje veselje in zadovoljnost, da pišem resnico! A še enkrat poudarjam, da morate začeti (za podlogo imeti) s Stahl-ovo Singschule ali vsaj Singübungen ter ondotne vaje učencem prisvojiti, kakor vam kaže „Kratek návod“; še le po tem, že bolj proti koncu šolskega leta se morete s pridom posluževati „Pevčeka“, deloma tudi Foersterjeve „Pesmaričice“; brez onih vaj je učencem vsaka zbirka ali pesmarica s sedmerimi pečati zapečatená knjiga.

Ako se povzamete omenjeni prvi začetni delci, pripravljen sem prirediti „Pevček-a“ II. tečaj in „Návoda“ II. del ter prehod v notno sestavo. *Greg. Jakelj.*

Opis Krškega okrajnega glavarstva.

I. L.

(Dalje.)

(Dostavek k spisu „Velika dolina“.)

(Sledeča pripovedka je domá v tej okolici. Natisnena ni bila menda še nikjer.)

Martin in Maruša.

Pri bistrem jezeru sta živela Martin in Maruša. Imela sta majhno leseno hišo. Martin je bil ribič, Maruša pa uboga predica. Martin je nekoliko naloavljenih rib za-se porabil, druge pa prodal. Necega dné je šel Martin ribe lovit, toda ni nič vlovil. Rekel je: „Še enkrat hočem trnek v vodo vreči“. In ko trnek v vodo vrže, prikaže se mu majhna pa čudna ribica, in ta spregovori: „Jaz sem zakleta kraljeva hči, pusti me, vsaj od mene ne bodeš veliko dobička imel“. Ko je Martin prišel domov ter vse to Maruši povedal, ga je ona karala rekoč: „Kaj nisi nič od nje zahteval? Jutri moraš zopet iti, ter reči, da bi rada imela lepo veliko zidano hišo in okoli nje lepe vrte“. Drugi dan gre ribič zopet k ribici in reče: „Ribica brez imena! k tebi me pošlje moja žena; kar ona od tebe želí, to moja želja ni“. Ribica reče: „Le pojdi domov, tam boš videl lepo hišo“. In ko Martin domov pride, v resnici zagleda lepo zidano hišo; okoli nje lepe vrte. Nekaj časa je imel mir domá, toda zopet ga Maruša nadleguje, naj zopet gre in reče, da ona hoče imeti lep grad, okoli njega lepe vrte, polje ter veliko živine in vinogradov. Drugo jutro se zopet Martin napoti in ribico pokliče: „Ribica brez imena! k tebi me pošlje moja žena; kar ona od tebe želí, to moja želja ni“. Ribica spregovori: „Le pojdi domov, tam boš videl na griči lep grad in lepe vrte, ter sadno drevje in vinograde“. Ko Martin domov pride, vidi na griči lep grad in okoli polje in vinograde, a na vrtu v svilnati obleki svojo ošabno Marušo, ki se sim ter tje sprehaja. Nekoliko časa je bil mir, toda zopet ga nadleguje, da ona hoče biti kraljica, on pa naj bi bil kralj. Toliko časa ga je nadlegovala, da je moral iti zopet k bistremu jezeru. Toda tisti dan je bilo oblačno, in ni bilo tako lepo jutro, kakor navadno poprej. Ko k jezeru pride, ne najde več tako čistega, bilo je kalno, in zopet pokliče ribico brez imena: „K tebi me pošlje

moja žena; kar ona od tebe želi, to moja želja ni". Ribica se zopet v velikih valovih prikaže in reče: „Pojdi domov v svojo staro bajto"! Ko pride Martin domov, videl je svojo Marušo za pečjo sedeti in britke solze točiti.

„Kdor z malim zadovoljen ni, velicega vreden ni.“

Župljánske in šolske občine v Mokronoškem okraji.

Št. Rupert.

Zemljepisni del.

V tej župljánski občini je samo dvorazredna šola v Št. Rupertu. Ljudi šteje ta občina 4345. Za šolo ugodne mladine je 437. V šolo hodi mladine 292. — Hribi so: Nebesa, Kovačev Hrib, Okrog, Žunovec, Mrtvaški Hrib. — Rečice in potoki: Bistrica, katera blizo Dol (Mariathal) izvira, ter se ne daleč od Mokronoga izliva v rečico Mirno (Neuring). Pri izviru se nahajajo postrve in potem goni mline in lesoreznice ali žage. Mirna počasi teče in napravlja marsikje močvirna tla, in veliko škode vsako leto ljudém provzroči, kadar izstopi iz svoje struge, zlasti takrat, kadar jim seno pobira. Nahajajo se v njej posebno okusni raki; mejí župnijo in občino Št. Rupert. — Potok Busnik, v katerem se nahajajo tudi okusni raki, izvira pod gorico Rakovke — teče skoz vas Škrlevo, Podgorico in Rakovnik, in se izliva v Zalogah v Mirno. Potok Jesenišica izvira pod Kostanjevico, goni mline, blizo Mokronoga se izliva v Mirno. Potok Sotla goni mline in fužino, in se izliva v Mirno. Njive so različne; travnikov je nekaj prav dobrih, pa tudi veliko ločka; vinogradi dajejo dobro vino, gozdi drv; pašnikov pa ni veliko. Ljudstvo se peča razen kmetovanja še s kupčijo. Ljudsko materijelno stanje je srednje-dobro; (preveč je graščin, in ljudje morajo v najem jemati, osebnjakov je jako veliko in revnih). Lepa je goveja živina; prav veliko se je prodá na Laško; veliko prašičev se vsako leto spečá v Trst; tudi se priredi in prodá veliko lepih konj. Ljudje niso kaj omikani; le malo jih zna brati in pisati. Vasi je v šolski občini 27. Imena posameznih vasi in število prebivalcev: 1. Brinje 113 ljudi; 2. Draga 142; 3. Bistrica 193; 4. Gabrjele 175 (občina Št. Rupert, župnina Tržiše, otroci hodijo v Tržiše v šolo); 5. Škrlevo 116 z graščino Škrlevo; 6. Hom 213; 7. Hrostno 118; podružnica na Vihri (sv. Duh); 8. Hrastovica 67; 9. Jesenice Gor. 107; 10. Jesenice Dol. 69, podružnica sv. Kocijan; 11. Kamenje 166; 12. Kostanjevica 83; 13. Rakovnik 143, graščina Rakovnik blizo graščine Dob; 14. Št. Lovrenec 336, občina Št. Rupert, župnina Dole (šola Dole); 15. Mladatiče Gor. 89, občina Št. Rupert, župnina Tržiše (šola Dole); 16. Mladatiče Dol. 77, občina Št. Rupert, župnina Tržiše (šola Dole); 17. Moste 48, poddr. sv. Rok; 18. Okrog 79, poddr. sv. Barbara; 19. Pijavice 35, občina Št. Rupert, župnina Tržiše (šola Tržiše); 20. Polje 133, občina Št. Rupert, župnina Tržiše (šola Tržiše); 21. Prelesje 110; 22. Ravne 64; 23. Ravnik 103; 24. Roženberk 32; 25. Št. Rupert 336; 26. Zabukovje 172, podružnica sv. Peter (Žunovec); 27. Zaloka 75, poddr. sv. Neže; 28. Straža 169; 29. Svinjsko 172, 30. Trstenik 174, blizo graščine Kot; 31. Vrh 169; 32. Veliki Cirknik 159, poddr. Cirknik (sv. Križ); 33. Mali 108. Cerkev je iz 12.—13. stoletja v gotiškem slogu sezidana (1497. l.). Župniki so bili: župnik Auerspergar (1490. l.) postal je I. prošt v Rudolfovem. Belčič (1680. l.), Bučar, Zupin. Kaplan je bil dr. Vidmar, bivši škof Ljubljanski. Šola je od 1833. l. Poprej se je poučevalo v Bundrovi - Škedelnovi hiši, še zdaj pravijo „v šoli“